ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/23/559/1446-3

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	18.07.2023 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	08.06.2023 (registreeritud inspektsioonis 09.06.2023)
Teabevaldaja	Justiitsministeerium aadress: Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn e-posti aadress: info@just.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsioon vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 03.02.2023 esitas vaide esitaja Justiitsministeeriumile teabenõude, milles palus saata või avalikustada ministeeriumi dokumendiregistris käskkirja 28-d (https://adr.rik.ee/jm/dokument/13262538).
2. 13.02.2023 keeldus Justiitsministeerium teabenõude täitmisest põhjendusega, et käskkiri ning selles sisalduv teave on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni avaliku teabe seaduse (AvTS) § 35 lg 1 p 2 alusel (koosmõjus AvTS § 36 lg 1 p-ga 12). Peale selle juurdepääsupiirangu äralangemist langeb osa käskkirjas avaldatud teabest AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaldamisalasse (tagamaks andmesubjekti eraelu puutumatust). Lisaks märkis Justiitsministeerium, et käskkirja 28.09.2022 nr 14-d suhtes alanud kohtuvaidlus jätkub apellatsioonimenetluses ringkonnakohtus. Eeltoodust tulenevalt on Justiitsministeerium seisukohal, et Justiitsministeeriumi kantsleri 28.09.2022

käskkiri nr 14-d ei kuulu avalikustamisele ning on mõeldud asutusesiseseks kasutamiseks vähemalt kuni selle suhtes tehtud lõpliku kohtuotsuse jõustumiseni.

3. 25.04.2023 tegi Andmekaitse Inspektsioon seoses Eraisiku vaide lahendamisega vaideotsuse ja Justiitsministeeriumile järgmise sisuga ettekirjutuse**:**
   a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 03.02.2023 teabenõue ja hinnata AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel piirangu kehtestamise põhjendatust (kuna vaide esemeks oleva käskkirja puhul ei ole tegemist haldusjärelevalvemenetluses tehtud otsusega) ning AvTS § 35 lg 1 p 12 osas piirangu ulatust.
   b) väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud dokument ulatuses, millele kehtestatud piirangud ei laiene ning pole alust muid piiranguid kehtestada.
   c) väljastamata jäetud teabe osas põhjendada täiendavalt keeldumist, sh seda kelle andmete kaitseks on kehtestatud piirang AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel ning kuidas ja kelle eraelu puutumatust selliste andmete väljastamine oluliselt riivaks.
4. Justiitsministeerium täitis ettekirjutuse ning vastas täiendavalt vaide esitaja 03.02.2023 teabenõudele ning väljastas soovitud käskkirja osas, millele ei laiene AvTS § 35 lg 1 p 2 ja p 12 alusel kehtestatud piirangud. Ühtlasi põhjendas ministeerium eeltoodud piirangute kehtestamise vajadust.
5. 08.06.2023 esitas vaide esitaja Justiitsministeeriumi poolt täiendavalt teabenõudele vastamise peale vaide, paludes inspektsioonil vaie kogu ulatuse uuesti läbi vaadata. Vaide esitaja ei selgitanud ega edastanud mingeid vastuväiteid, millega ta ministeerimi vastuses ei nõustu.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

25.04.2023 kuulutas Andmekaitse Inspektsioon otsuse avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/23/645. Ettekirjutuse kohaselt tuli minu 03.02.2023 pöördumine uuesti lahendada.

09.05.2023 vastas Justiitsministeeriumi esindaja kirjaga nr 15-1/3307-1 mu pöördumisele uuesti.

VTMSi 123. paragrahvi kohaselt arutab maakohus väärteoasja täies ulatuses, sõltumata esitatud kaebuse piiridest, kontrollides kohtuvälise menetleja otsuse tegemise aluseks olnud faktilisi ja õiguslikke asjaolusid.

Sarnaselt on see halduskohtumenetluses (ja miks siis mitte ka vaidemenetluses). Otsust tehes hindab kohus tõendeid, otsustab, millised asjaolud on tuvastatud, millist õigusakti tuleb asjas kohaldada ja kas kaebus kuulub rahuldamisele (HKMS § 158 lg 1). Ulatuses, milles halduskohtu otsustust on vaidlustatud, peab ringkonnakohus kontrollima otsuse seaduslikkust kõigist asja lahendamisel olulistest materiaalõiguslikest, protsessuaalsetest ja tõendamisse puutuvatest aspektidest lähtudes (RKHK 3-3-1-41-02 p 14, 3-3-1-8-04 p 24, 3-3-1-26-08 p 11, 3-3-1-25-12 p 20; HKMS § 197).

Ma soovin ja ma palun, et järelevalveorgan (AKI) kontrolliks mulle antud 09.05.2023 vastuse paikapidavust nõudmistele, millised seavad Eesti Vabariigi õigusaktid. Algusest peale ja täies ulatuses.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Justiitsministeerium on oma täiendavas teabenõude vastuses selgitanud vaide esitajale AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel kehtestatud piirangu osas järgmist: *AvTS § 35 lg 1 p 2 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.*

Kohtutäiturimäärustiku (KTM) § 65 lg 1 kohaselt toimub järelevalve kohtutäituri ametitegevuse üle korralise kontrolli, erakorralise kontrolli ja järelkontrollina ning isiku avalduse, kaebuse või muu dokumendi või teabe alusel. KTM § 70 näeb ette, et kui järelevalve käigus avastatakse asjaolud, mis annavad alust arvata, et kohtutäitur on jätnud ametikohustused täitmata või ei ole neid täitnud nõuetekohaselt ning tegemist on puudusega, mille kõrvaldamine ei ole võimalik, võib järelevalve teostaja algatada distsiplinaarmenetluse. Muus osas jätkub järelevalve KTM sätestatud korras.

Seega on Justiitsministeeriumi distsiplinaarmenetlus vaba elukutse pidaja suhtes haldusjärelevalve lahutamatu osa ja jätk. Iseäranis olukorras, kus üleminek haldusjärelevalvest distsiplinaarmenetlusele toimub nende asjaolude uurimiseks, mis selguvad isiku avaldusest või kaebusest. Sellisel juhul järelevalves toimunud kontrolli tulemuste kohta järelevalveakti ei koostata (KTM § 68 lg 3), distsiplinaarmenetluses uuritakse edasi samu asjaolusid mis haldusjärelevalves ning lisaks teostatakse ka uusi haldustoiminguid: varasemalt kogututud tõendite analüüsimine, uute tõendite kogumine, selgituste nõudmine jne. KTM § 70 alusel distsiplinaarmenetlus lõpeb distsiplinaarkäskkirjaga.

Kuna KTM § 70 alusel distsiplinaarmenetluse algatamisel (eriti KTM § 68 lg-s 3 sätestatud juhtumite puhul) haldusjärelevalves selgunud asjaolude uurimise lõpetamise otsust ei tehta ning distsiplinaarmenetlus lõpeb alles distsiplinaarkäskkirja andmisega, tuleb AvTS § 35 lg 1 p-s 2 nimetatud otsuseks antud juhul pidada distsiplinaarkaristuse määramise käskkirja. Kuna see ei ole veel kohtus vaidlustamise tõttu jõustunud, on AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel kehtestatud piirang asjakohane. Ühtlasi kehtib nimetatud piirang ka distsiplinaarmenetluses kogutud teabe suhtes, kuna distsiplinaarmenetlus on haldusjärelevalve lahutamatu osa ning menetluslik jätk.

AvTS § 35 lg 1 p-st 12 tuleneva piirangu kohaldamine. AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust, asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

Antud juhul laieneb AvTS § 35 lg 1 p-s 12 sätestatud piirangu mõju 75-aastase tähtajaga võlgniku isikuandmetele, kõigile andmetele, mis võimaldavad tuvastada võlgniku isikut ning tema eraelu kirjeldatavatele asjaoludele. Ühtlasi laieneb AvTS § 35 lg 1 p-s 12 kehtestatud piirang distsiplinaarkäskkirja adressaadi andmetele. AKI on vaiemenetluses avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/2759 jõudnud AvTS § 36 lg 1 p 12 kohta järgmisele järeldusele: „Nõustun sellega, et kui isik on karistuse kandnud ehk tegemist on kustunud karistusega, siis teave, mille kaudu on isik tuvastatav, ei kuulu kolmandatele isikutele avalikustamisele. Eeltoodu ei tähenda aga seda, et teabenõude korras ei saa küsida distsiplinaarmenetluse käigus vormistatud haldusakte või otsuseid.

Kuna piirang on kehtestatud AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel, siis saab juurdepääsu piirata ainult sellisele teabele, mille avalikustamine võib oluliselt riivata isiku eraelu puutumatust. Nõustun, et selliseks teabeks ei ole ainult isikuandmed, vaid ka muu teave, mille kaudu isik on tuvastav.

Tutvunud näidisena edastatud distsiplinaarmenetluses tehtud otsusega, leiab inspektsioon, et nimetatud otsusest on võimalik väljastada ilma isikuandmete ja ametikoha nimetuseta teave, millise rikkumise eest, milline karistus määrati.“

Seega on AKI jõudnud järeldusele, et kustunud distsiplinaarkaristuste puhul on ametniku andmed, kellele karistus määrati, asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Analoogselt tuleb asuda seisukohale, et kuna distsiplinaarkaristus ei ole antud juhul formaalselt jõustunud, sest kohtutäitur on selle kohtus vaidlustanud ning kohtumenetlus on veel pooleli, siis kohaldub konkreetset kohtutäiturit tuvastada võivale teabele AvTS § 35 lg 1 p-s 12

toodud juurdepääsupiirang kuni kohtuotsuse jõustumiseni juhul, kui määratud karistus jääb jõusse. Juhul, kui kohus määratud distsiplinaarkaristuse tühistab, siis kehtib kõnealuses käskkirjas sisalduvatele kohtutäiturit tuvastamist võimaldavatele andmetele juurdepääsupiirang 75-aastat. Nagu eelpool selgitatud, võib käskkirja avalikustamine juhul, kui see hiljem kohtu poolt tühistatakse, oluliselt kahjustada läbi mainekahju isiku eraelu puutumatust.

Lähtudes eespool toodust märgime kokkuvõtvalt, et käesolevale vastusele lisatud Justiitsministeeriumi kantsleri 28.09.2022 käskkiri nr 14 on väljastatud ulatuses, millele ei laiene AvTS § 35 lg 1 p-st 2 tulenev piirang (haldusjärelevalves ja selle jätkuna läbi viidud distsiplinaarmenetluses kogutud teave) ning AvTS § 35 lg 1 p-st 12 tulenev piirang (isikuandmed, mille avaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust ning käskkirja adressaadi andmed).

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide esitamine ja vaide ese

1. AvTS § 46 lg 1 sätestab, et isik, kellel AvTS-s sätestatud nõudeid on rikutud, võib vaidega pöörduda AvTS §-s 44 nimetatud järelevalveorgani poole või kaebusega halduskohtusse. Seega on vaide esitajal kaebeõigus olemas kui tema õigusi on teabenõudele vastamisel rikutud.
2. Vaidele esitatavad nõuded on sätestatud HMS § 76 lg-tes 2 ja 3. HMS § 76 lg 2 p-de 4 ja 5 kohaselt tuleb vaides märkida ka põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi ning vaide esitaja selgelt väljendatud nõue. Antud juhul ei ole vaide esitaja oma vaides märkinud, milles tema õiguste rikkumine seisneb ning mis osas ta soovib vaiet esitada. Vaide esitaja on palunud vaie täies ulatuses uuesti läbi vaadata ning viidanud VTMS §-le 123 ja HKMS § 158 lg-2.
3. Siinkohal juhin vaide esitaja tähelepanu sellele, et HMS § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Seega ei ole põhjendatud kogu menetluse otsast peale läbi vaatamine, sh ka selles osas, millise teabe teabevaldaja on juba vaide esitajale väljastanud. Samas näeb HMS § 76 ka ette vaidele esitatavad nõuded, mistõttu ei ole teised seadused (VTMS ja HKMS) vaidemenetluses kohaldatavad. Ka ei saa vaide esitaja esitada järelevalveorganile nõudeid, mis ulatuses tuleb menetlus läbi viia.
4. Kuigi vaide esitaja ei ole oma vaides välja toonud, millega ta Justiitsministeeriumi 09.05.2023 edastatud vastuses rahul ei ole, võib siiski eelnevalt 25.04.2023 esitatud vaidest aru saada, et vaide esitaja on seisukohal, et tema poolt soovitud käskkiri peab olema peale adressaadile teatavaks tegemisest täies ulatuses avalik ning sellele ei saa piiranguid kehtestada. Seega on inspektsioonile arusaadavalt vaide esemeks Justiitsministeeriumi poolt käskkirjale juurdepääsupiirangute põhjendatuse ja ulatuse kontrollimine, kuna vaide esitaja leiab, et piirangute kehtestamine ei ole põhjendatud.

Haldusakti jõustumine

5. Haldusaktide puhul ei räägi haldusmenetluse seaduses mitte nende jõustumisest ja jõusolekust, vaid kehtima hakkamisest ja kehtivusest. Haldusakti kehtivuse eelduseks on HMS-i § 61 lõike 1 kohaselt adressaadile teatavaks tegemine või kättetoimetamine ja kehtima hakkab haldusakt teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest alates, kui haldusaktis ei ole ette nähtud hilisemat kehtima hakkamist. Ka AvTS § 28 lg 1 p 14 kohustab teabevaldajaid avalikustama oma veebilehel riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve käigus tehtud ettekirjutused ning otsused

nende jõustumisest alates. Samuti ei luba AvTS § 36 lg 1 p 12 tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks riikliku järelevalve, haldusjärelevalve või teenistusliku järelevalve korras või distsiplinaarkorras tehtud jõustunud ettekirjutusi või antud akte ning andmeid kehtivate karistuste kohta. Samas kohustab AvTS § 35 lg 1 p 2 tunnistama järelevalvemenetluses kogutud teabe asutusesiseks kasutamiseks mõeldud teabeks kuni otsuse jõustumiseni.

6. Teoorias eristatakse haldusakti formaalset ja materiaalset õigusjõudu. Materiaalselt on haldusakt jõustunud adressaadile teatavakstegemise hetkest. Seevastu formaalselt on haldusakt jõustunud sellest hetkest, kui haldusakti vaidlustamise tähtaeg on möödunud. HMS § 67 kohaselt tekib isikul usalduse kaitse ehk õiguspärane ootus, et haldusakti enam ei muudeta ega tunnistata kehtetuks alles pärast haldusakti vaidlustamise tähtaja möödumist ehk formaalset jõustumist.

   Siinkohal pean vajalikuks märkida, et avaliku teabe seadus ei anna siin vastust sellele, kas riiklikus järelevalvemenetluses, haldusmenetluses ning distsiplinaarmenetluses koostatud üksikaktid kuuluvad AvTS § 28 lg 1 p 14 alusel avalikustamisele nende teatvaks tegemisest alates või peale lõplikku jõustumist.
7. Andmekaitse Inspektsioon on seisukohal, et adressaadi jaoks jõustub haldusakt kätte toimetamisest alates ning on täitmiseks kohustuslik. Seega kõik haldusaktid peavad olema avalikud ja kättesaadavad neile isikutele keda need puudutavad. Kuna aga järelevalvemenetluses tehtud otsuste üldsusele avalikustamise eesmärgiks on eelkõige asutuse tegevuse läbipaistvuse ja menetluspraktika avalikustamine, siis inspektsiooni hinnangul on järelevalve- ja distsiplinaarmenetluse käigus tehtud otsused piiranguga kuni otsuse lõpliku jõustumiseni ja kuulvad avalikustamisele peale kaebetähtaja möödumist. Seda ka põhjusel, et kui inspektsiooni poolt järelevalvemenetluses tehtud ettekirjutus/otsus vaidlustatakse, kas inspektsioonis või kohtus, mille tulemusena tehakse otsus asja uueks läbi vaatamiseks või menetluse jätkamiseks, siis oleks avalikustatud ka teave, mille osas veel menetlus jätkub.
8. Kuna antud juhul on vaide esitaja soovinud distsiplinaarmenetluses tehtud otsust/käskkirja, milles on kohtuvaidlus pooleli, siis ei saa ka asuda seisukohale, et tegemist oleks distsiplinaarmenetluses jõustunud süüdimõistava otsusega, mis peaks olema avalik ja kõigile kätte saadav. Seadus tagab siin distsiplinaarsüüteo menetluses isikule karistusõigusele omase kõrgendatud kaitstuse ja süütuse presumptsiooni ning isikul peab olema reaalne võimalus menetluses oma õigusi kaitsta ilma kolmandate isikute sekkumiseta.
9. Eeltoodut toetab ka põhiseaduse § 22 kommentaari punkt 5,[1] mis selgitab süütuse presumptsiooni olemust ja kohaldatavust järgnevalt: *ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis leiab süütuse presumptsiooni art 11 lg-st 1, mis ütleb: „Igal süüteos süüdistataval inimesel on õigus sellele, et teda peetakse süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud avalikul kohtulikul arutamisel, kus talle on tagatud kõik võimalused kaitseks.“ Kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti art 14 lg 2 näeb sarnaselt EIÕK art 6 lg-ga 2 ette, et „igal kuriteos süüdistataval inimesel on õigus sellele, et teda loetakse süütuks, kuni tema süü pole seaduse kohaselt tõestatud“. Seega EIÕKi, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ja inimõiguste ülddeklaratsiooni süütuse presumptsiooni defineerivad sõnastused suuresti kattuvad, kuigi on väidetud, et ülddeklaratsiooni kohaldatavusala on laiem, hõlmates süütegusid üldiselt, samas kui konventsioon sarnaselt paktiga viitab vaid neist raskemaile ehk kuritegudele (seda ka inglis-, mitte üksi eestikeelses tõlkes).[13] Siinjuures tuleb siiski arvestada, et EIK kohtupraktikas kujundatud nn Engeli kriteeriumide kohaselt kohalduvad kriminaalmenetluse garantiid ka nendele süütegudele, mis ei ole*

[1] https://pohiseadus.riigioigus.ee/v1/eesti-vabariigi-pohiseadus/ii-pohioigused-vabadused-ja-kohustused-ss-8-55/ss-22-suutuse

formaalselt kuriteod, kuid sisaldavad pönaalset mateeriat.[14] *Nii on EIK jaatanud EIÕK art 6 lg 2 kohaldatavust lisaks kriminaalmenetlusele ka nt* ***distsiplinaarmenetluses***[15] ***ja haldusmenetluses****.*[16] *Seega võib asuda seisukohale, et ka konventsiooni järgi laieneb süütuse presumptsioon väljapoole kriminaalmenetlust ning sõnastuslikud erinevused ei mõjuta erinevate rahvusvaheliste instrumentidega tagatud süütuse presumptsiooni kaitseala ulatust.*

Ettekirjutuse täitmine ja teabenõudele vastamine

10. Kuna Justiitsministeerium keeldus 13.02.2023 vaide esitaja teabenõude täitmisest põhjendusega, et vaide esitaja soovitud käskkirjale on kehtestatud juurdepääsupiirangud AvTS § 35 lg 1 p 2 ja 12 alusel, kuid AvTS § 35 lg 1 p 2 ei näe ette piirangu kehtestamist distsiplinaarmenetluses kogutud teabele, siis tegi inspektsioon 25.04.2023 Justiitsministeeriumile järgmise sisuga ettekirjutuse:
Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 03.02.2023 teabenõue ja hinnata AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel piirangu põhjendatust ning AvTS § 35 lg 1 p 12 piirangu ulatust ning väljastada vaide esitaja poolt soovitud dokument ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid. Väljastamata jäetud teabe osas põhjendada keeldumist. Ehk siis kohustas inspektsioon Justiitsministeeriumi vaide esitaja teabenõude uuesti läbi vaatama, hindama piirangute põhjendatust ja ulatust ning keeldumise korral keeldumist põhjendama.
11. 09.05.2023 täitis Justiitsministeerium inspektsiooni ettekirjutuse ning vastas vaide esitaja 03.02.2023 teabenõudele täiendavalt väljastades soovitud dokumendi ulatuses, mis ei sisaldanud ministeeriumi hinnangul piiranguga teavet. AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel väljastamata jäetud teabe osas on ministeerium selgitanud, et kuna *KTM § 70 alusel distsiplinaarmenetluse algatamisel (eriti KTM § 68 lg-s 3 sätestatud juhtumite puhul) haldusjärelevalves selgunud asjaolude uurimise lõpetamise otsust ei tehta ning ning distsiplinaarmenetlus lõpeb alles distsiplinaarkäskkirja andmisega , tuleb AvTS § 35 lg 1 p-s 2 nimetatud otsuse antud juhul pidada distsiplinaarkaristuse määramise käskkirja. Kuna see ei ole veel kohtus vaidlustamise tõttu jõustunud, on AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel kehtestatud piirang asjakohane. Ühtlasi kehtib nimetatud piirang ka distsiplinaarmenetluse suhtes, kuna distsiplinaarmenetlus on haldusjärelevalve lahutamatu osa ning jätk.*
12. AvTS § 35 lg 1 p 12 osas on ministeerium selgitanud, et *antud juhul laieneb AvTS § 35 lg 1 p-s 12 sätestatud piirangu mõju 75-aastase tähtajaga võlgniku isikuandmetele, kõigile andmetele, mis võimaldavad tuvastada võlgniku isikut ning tema eraelu kirjeldatavatele asjaoludele. Ühtlasi laieneb AvTS § 35 lg 1 p-s 12 kehtestatud piirang distsiplinaarkäskkirja adressaadi andmetele.* Andmekaitse Inspektsioon nõustub siinkohal Justiitsministeeriumiga selles, et enne kohtuotsuse jõustumist ei kuulu distsiplinaarmenetluses süüdlase andmed avalikustamisele, kuna vaidlus süülise käitumise osas ei ole veel jõustunud ehk siis tegemist ei ole kehtiva karistusega (lähtuvalt süütuse presumptsioonist), mis peaks olema avalik. Kuna inspektsioonile arusaadavalt sisaldab vaide esemeks olev käskkiri ka järelevalvemenetluses kogutud teavet, siis on ka selles osas käskkirjale piirangu kehtestamine õiguspärane.
13. Vaide esitaja on oma algses vaides ka leidnud, et kuna toimunud kohtuistung oli avalik, siis pole põhjust ka dokumendile piirangut kehtestada. Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu, kuna distsiplinaarmenetluse ja kohtumenetluse puhul on tegemist kahe erineva menetlusliigiga. Kui põhiseaduse kohaselt on kohtuistungid avalikud, siis ei tähenda see seda, et ka kõik teabevaldaja valduses olevad kohtule edastatud dokumendid oleksid avalikud ning teabevaldaja peaks need teabenõude korral teabenõudjale edastama. Samas haldusjärelevalvemenetluses kogutud teave on piiranguga kuni otsuse lõpliku jõustumiseni. Kui ka avalikul kohtuistungil saab saalis viibijatele teatavaks ka näiteks võlgniku andmed, siis kohtuotsuse jõustumisel ja selle avalikustamisel reeglina asendatakse need initsiaalidega ning teabenõude korral ka kolmandatele isikutele ka reeglina ei väljastata, kuna dokumentide väljastamisel on riive

oluliselt suurem kui saalis istungit kuulates.

14. Eeltoodust tulenevalt leiab Andmekaitse Inspektsioon, et Justiitsministeerium on täitnud ettekirjutuse nõuetekohaselt, mistõttu jääb vaie rahuldamata. Antud juhul ei nähtu ka vaidest, milles seisneb vaide esitaja õiguste rikkumine või millises osas teabe väljastamist või väljastamata jätmist peab vaide esitaja õigusvastaseks, mis rikub tema õigusi. Ka ei saa siin asuda seisukohale, et vaide esitaja ei tea vaidele esitatavaid nõudeid, kuna vaide esitaja puhul on tegemist isikuga, kes on sage vaiete esitaja ja kellele inspektsioon on korduvalt selgitanud vaietele esitatavaid nõudeid. Sellest tulenevalt ei pidanud inspektsioon ka vajalikuks paluda vaide esitajal oma vaiet täpsustada, vaid lahendas vaide nii nagu sellest oli võimalik aru saada.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel